

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomae Młodzianowski Poloni, Societatis Jesu,
Praelectionum Theologicarvm Tomus**

**Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682**

Difficultas II. Examinantur sententia communis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82973)

DIFFICULTAS II.

Examinatur Sententia communis.

Explicatio communis est, quâ utuntur
Vasq. Valent post illosque Amicus disp.
27. Sect. 3.

DOCENT 1. In præcepto illo, distingui posse substantiam præcepti, & circumstantias præcepti. Substantia præcepti v. g. moriendi, est ipsa mors subeunda: circumstantiæ autem sunt, mori, hoc vel illo tempore, hoc vel illo motivo, hac vel illa intentione actûs &c.

DOCENT 2. Christo præceptam esse substantiam actûs, v. g. mortem; sed non esse illi præceptas circumstantias: consequenter, Christum liberum fuisse, quoad illas, licet non quoad substantiam præcepti; fuisse autem, in libera Christi potestate, tempus moriendi, deducunt ex illis verbis Christi: *Nondum venit hora mea, Ego pono animam meam, nemo tollit eam à me, &c.*

DOCENT 3. Quamvis Christo fuerit præcepta substantia actûs, nihilominus Christum, propter circumstantiam temporis, liberè exercuisse totam substantiam actûs moriendi; quia scilicet potestate ejus erat, hoc vel illo tempore, totam præcepti substantiam exequi, vel non exequi. *Ex his*

Explicatio Libertatis, in istis principiis, in hoc stat: quia Christus non erat determinatus ad circumstantias moriendi. *Hæc Explicatio*

NON SATISFACIT 1. Quia, ut ait Suar. ex hac sententia sequitur, hanc conditionalem esse veram; quod si Christo impositum fuisset præceptum, non tantum circa substantiam actûs, sed etiam circa omnes circumstantias temporis, motivi, intentionis &c. quod scilicet eo casu nulla fuisset in Christo libertas; quia nec salvatum ejusdem, nempe indifferentia ad circumstantias; quo posito arguitur ulterius. Est mera nonnisi divinatio, quod Christo non fuerit præceptum; mcerere v. g. post tot annos vitæ: & si casum capilli ordinat providentia divina, etiam secundum instans illum determinando: multo magis id fecit circa vitam Christi. Scriptura illa adducta: *Nondum venit hora mea*, sicut per Amicum habet hunc sensum: *Nondum venit hora mea*, quam feci meam, per liberam determinationem mei, ad hanc circumstantiam horæ; sic ego dicam habere hunc sensum: *Nondum venit hora mea*, quam mihi ab æterno destinavit Pater; verba etiam illa; *Ego pono animam meam*, significant quidem libertatem Christi, sed non significant modum illius libertatis, qualem comminiscitur Amicus & alii.

NON SATISFACIT 2. Vel enim, hoc tempore, quo Christus mortuus est, liberè totam

præcepti substantiam executus est, vel non liberè? si non liberè: Ergo contradictoria dicit Amicus; dicit enim, ut citavi, quod totam substantiam actûs moriendi liberè executus est: Ergo ulterius nec illâ morte nos redemit; redimere enim non potuit, nisi meritorie agendo: meritorie autem agere non potuit, nisi liberè. Quod si eo tempore, quo Christus mortuus est, liberè totam præcepti substantiam executus est: Ergo libera illi fuit substantia actûs: Ergo contradictoria dicit Amicus, dicens, nonnisi quoad circumstantias liberum, quia indeterminatum, fuisse Christum.

NON SATISFACIT 3. Non debet dici, quod substantia Incarnationis non sit decreta, propter nostram salutem, sed sola aliqua circumstantia ejusdem: Ergo nec debet dici, solam circumstantiam passionis, fuisse liberam, & non determinatam: non autem substantiam, quia, si est determinata ipsa substantia, & solum circumstantia non determinata: sola circumstantia erit libera, & non passio. Si enim, etiam circumstantia passionis, fuisset determinata, jam nulla foret patiendi libertas: Ergo pariter, cum sit determinata ipsa substantia passionis, deberet dici, non esse libera substantia passionis: Hoc autem dici non potest: quia sicut, si non fuisset decreta substantia incarnationis, non fuisset vera propositio: Incarnatus est propter nostram salutem; sic nec foret vera propositio: Passus est propter nostram salutem. Nam istud *Passus*, significans substantiam moriendi, deberet trahere secum rationem meriti, adeoque rationem liberi; non traheret autem, si ipsa substantia actûs est decreta, adeoque non libera. Hinc non deberet dici gratiarum activè: Passus est pro nostra salute; sed nonnisi, anticipavit mortem, vel, ex hac intentione voluit illam pro nostra salute. Rursus, si nihil oblit, ad salvandas, commodius scripturas, & auctoritatem sacram, exaltandaque merita Christi, debemus dicere etiam substantiam præcepti liberam fuisse Christo, & non solas circumstantias; sed nihil obest, quominus id dicamus: & si id dicatur, simplicius Scripturæ accipientur, quæ mortis in substantia meminerunt nostri redemptivæ, non verò istius solius v. g. anticipationis: Ergo debemus dicere, etiam substantiam moriendi liberam fuisse, adeoque indeterminatam.

DICES cum Amico. Si quis sciret se post annum moriturum, & ante hunc annum, oblarâ occasione, anticiparet tempus mortis per martyrium, iste esset verè martyr; ex eo tantum, quod vitam pro Deo liberè effunderet, anticipato tempore: Ergo pari ratione, Christus, certò sciens, se post aliquod tempus, ex præcepto Patris, necessariò moriturum, si prædictum tempus liberè anticipasset notabiliter, verè diceretur liberè mori, non solum quoad circum-

stantiam temporis, sed etiam quoad substantiam mortis. *Missis aliis disparitatibus*

RESPONDETUR. Disparitatem esse. Quia in Martyribus, utpote necessitate moriendi adstrictis, nulla alia laudabilitas potest cogitari, nisi anticipatio; quā posita, habetur in illis totum fundamentum laudabilitatis. Aliunde etiam, non tenemur, quā maximam laudabilitatem, & ejus fundamentum quærere, in morte Martyrum: quæ sine dubio esset major, si, cum possent nunquam mori, morerentur tamen pro Deo. Jam verò in Christo, qui poterat non teneri legibus moriendi, debet alia libertas, & alia laudabilitas moriendi inquiri, nempe ipsa substantia mortis; tenemurque, habito fundamento, quā maximam laudabilitatem morti Christi tribuere; adeoque tenemur sentire, mortem illam fuisse liberam, etiam quoad substantiam moriendi. Et certe verba illa Christi, (*Potestatem habeo animam meam ponendi, & potestatem habeo illam sumendi.* Item, *Nemo animam meam tollit à me.*) si simpliciter sumantur: ostendunt, ipsam vitam, hoc est oppositum substantiæ mortis, in potestate illius fuisse: quam potestatem, certè non tantum per respectum ad Deum, sed etiam per respectum ad homines, non habent martyres; nec habent martyres; nec hoc quisquam illorum, etiam per ordinem ad homines, dicere potest: per quod monstrant, non esse sibi liberam substantiam mortis; quia autem verbis illis usus est Christus, monstrat substantiam mortis fuisse sibi liberam.

Disparitas secunda afferri potest. Martyres ipsā substantia mortis meriti sunt, quia hæc mors quam oppetierunt, non potest dici moraliter eadem, cum ea, ad quam necessitati fuissent legē naturæ: jam autem si substantia mortis Christi est decreta, & præcepta, hæc ipsa quam oppetit mors, erat eadem quæ præcipiebatur.

Tertia disparitas est. Quia, cum homines, etiam si necessitentur ad mortem, non necessitentur ad acceptandam mortem; possitque aliquis nolle mori, quamvis debeat mori: hinc fit, ut casu quo mori velit, dicatur liberè mori. Jam autem, titulo præcepti, necesse erat, ut acceptaret Christus mortem; quia erat necesse ne peccaret, peccaret autem non acceptando præceptam mortem. Si autem erat necesse illum acceptare mortem, aliter se jam habebit Christus, quā martyres, in obeunda morte.

DIFFICULTAS III.

Impugnatur alius modus idem explicandi.

4. **E**XPLICATIO est Recentiorum, quā utitur Cabrera apud Amicum, & eam defendit Lugo totā Sect. 8. Hæc Explicatio salvat Christi libertatem, imprimis, quia non erat de-

terminatus ad certum instans mortis: deinde, pro quocunque instanti urgente, poterat dispensationem petere supra præceptum.

Quoad hanc partem, in quantum Lugo libertatem Christi salvat, quod non esset obligatus, pro hoc instanti, implere præceptum.

NON SATISFACIT hæc explicatio. Quia tota argumentatio Lugonis colligit consequentiam similem, ac si aliquis argueret; Hic calamus non est ad scribendum necessarius, & hic alius, & hic alius: Ergo nullus calamus est ad scribendum necessarius; hæc collectio consequentiæ est nulla: Ergo & illa prior. Sequela probatur. In hoc instanti, non erat Christus determinatus ad moriendum, neque in hoc secundo, neque in alio, & sic ulterius: Ergo in nullo fuit instanti obligatus. En illationem posteriori, priori similem; & si ostendatur melius colligi illationem, insolutum manebit, quod quæritur: nempe, quomodo liberè adhuc sit Christus mortuus?

RESPONDEBIS 1. Quod Christus fuerit liberè mortuus, quia non erat determinatus, ut hoc instanti determinato moreretur; intellige de antecedente instante, quod præcedit ultimum instans, decreta jam & determinata mortis.

CONTRA est. Ponamus, mortuum esse Christum illo instanti, quod est decreta illi mors, vel determinatus vitæ tractus; vel liberè moriebatur, vel non liberè? si non liberè: non respondes ad punctum. Si liberè: unde salvas libertatem, cum non supponatur anticipante instanti mortuus? Et ut ostendatur, non colligi rectè illationem, sic iteratò restauratur argumentum. Ultimum illud instans, vel est decretum, vel non est decretum? si non est decretum: ex eo non esset decretum; quia poterat satisfacere præcepto in instantibus antecedentibus illud ultimum: quæ responsio est similis illi. Hic ultimus calamus non est necessarius ad scribendum, quia sufficit penultimus; & tamen, ex sufficientia calami penultimi, non rectè colligitur hæc illatio: Nullus calamus est necessarius: Ergo neque rectè colligitur illatio: Nunquam instans erat determinatum. Si autem illud instans est decretum: quomodo salvas libertatem?

RESPONDEBIS 2. Christum non fuisse mortuum ultimo illo instanti, sed antecedenti quopiam, adeoque instanti non decreto.

CONTRA. Quia hoc est mera divinatio, Christum, non illo instanti decreto, mortuum fuisse; & salvari quidem libertas Christi debet, sed & dispositivitas providentiæ divinæ, si in aliis, ipsa puncta & momenta, certè etiam in Christo, destinantis.

RESPONDEBIS 3. Salvati libertatem, non solum per hoc; sed simul, quia potuit petere dispensationem.

CON-